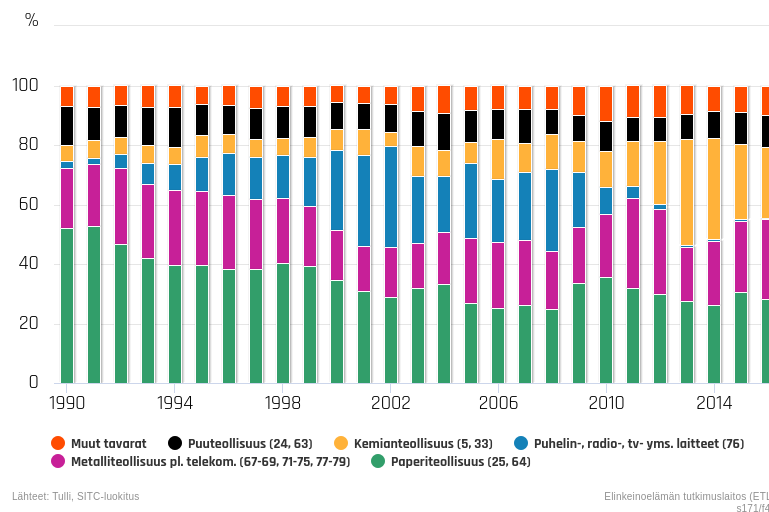

Brexitin merkitys elinkeinoelämälle

Huoli brexitin vaikutuksista yritysten toimintaympäristön vakauteen

Näyttää siltä, ettei Suomi ole brexististä taloudellisesti pahimmin kärsivien EU-maiden joukossa. Ison-Britannian osuus Suomen kokonaisviennistä on 4,4 prosenttia ja sen osuus tuonnista on 2,8 prosenttia. Joillekin toimialoille ja yrityksille Britannia on kuitenkin merkittävä markkina. Talousvaikutukset riippuvat paljon siitä, miten EU:sta eronneen Britannian ja EU:n tulevat kauppasuhteet määritellään. Keskeiset vaikutukset liittyvät tällä hetkellä epävarmuuteen. Pidemmällä tähtäimellä Britannian EU-erolla voi olla merkittäviä vaikutuksia EU:n tulevaisuuteen ja sen politiikkaan.

Suomen vienti Britanniaan, eri hyödykeryhmien osuudet

Ison-Britannian lähtö sisämarkkinoilta luo uusia kaupanesteitä

Britannian EU-eron ja uuden kauppasuhteen voimaantulon väliin tarvitaan siirtymäjärjestely, jonka tulee olla mahdollisimman lähellä nykytilannetta. Tällöin yritysten on sopeuduttava vain yhteen merkittävään toimintaympäristön muutokseen, joka tapahtuu uuden kauppasuhteen astuessa voimaan.

Elinkeinoelämän näkökulmasta EU:n ja Britannian tulevasta suhteesta neuvoteltaessa punaisena lankana on tavoitella mahdollisimman vähän muutoksia nykytilanteeseen ja siten minimoida merkittävät uudet kaupanesteet. Samalla on varjeltava EU-27 sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä ja vältettävä sitä vaarantavia kehityskulkuja.

Oleellinen kysymys on, tuleeko Iso-Britannia jatkossakin olemaan osa EU:n sisämarkkinaa. Britannian lähtökohtana on jäädä pois EU:n sisämarkkinoilta sekä tulliliitosta ja järjestää kauppasuhteet kunnianhimoisen vapaakauppasopimuksen avulla. Vapaakauppasopimus on kevyt keino järjestää taloussuhteet. Vapaakauppasopimuksissa on keskitytty lähinnä poistamaan tulleja sekä vapauttamaan osittain julkisia hankintoja ja palvelukauppaa. Joissakin moderneissa vapaakauppasopimuksissa on mukana vapaaehtoisuuteen perustuvaa sääntely-yhteistyötä.

Nykyisin yritysten kohtaamat kaupanesteet liittyvät tullien sijaan maiden välisten sääntely-ympäristöjen eroihin, jotka johtavat erilaisiin teknisiin vaatimuksiin, määräyksiin ja standardeihin. EU:n sisämarkkinoilla yhtenäistetty lainsäädäntö pitää kaupanesteet minimissa, minkä vuoksi sisämarkkinat ovat pystyneet poistamaan näitä kaikista ongelmallisimpia kaupanesteitä paljon tehokkaammin kuin vapaakauppasopimukset.

Jos Britannia jää EU:n sisämarkkinoiden ja tulliliiton ulkopuolelle, heikentää se välttämättä yritysten markkinoillepääsyä. Tullimuodollisuudet ja –valvonta monimutkaistuvat ja ajan myötä todennäköinen lainsäädännön eriytyminen luo teknisiä kaupanesteitä.

On mahdollista, että Iso-Britannia kompensoi brexitin kielteisiä investointivaikutuksia esimerkiksi yritysverotuksen keventämisellä tai yritysmyönteisemmällä lainsäädännöllä.

Suomi menettää samanmielisen kumppanin

Suomelle brexitiin liittyvä merkittävä tappio on samanmielisen kumppanin menettäminen useissa Euroopan unioniin liittyvissä kysymyksissä. Britannian EU-linjaukset, jotka koskevat mm. avointa markkinataloutta, kilpailukyvyn korostamista, parempaa sääntelyä sekä EU:n toiminnan tehostamista, ovat olleet hyvin linjassa Suomen elinkeinoelämän tavoitteiden kanssa. Markkinaliberaali suuntaus tulee Britannian EU-eron myötä heikkenemään.

EK:n viestit

- Elinkeinoelämän näkökulmasta tiiviiden taloussuhteiden ylläpitäminen Britanniaan on tärkeää. Euroopan yhtenäisyys ja vahva, laaja sisämarkkina ovat suomalaisen elinkeinoelämän ensisijaiset tavoitteet neuvotteluissa. EU:n on huolehdittava jäljelle jäävien maiden sisämarkkinoiden toimivuudesta. Tulevasta suhteesta neuvoteltaessa punaisena lankana on tavoitella mahdollisimman vähän muutoksia nykytilanteeseen.
- EU:n integroituneet sisämarkkinat edellyttävät, että 1) maiden välillä ei ole tulleja, 2) yhteinen lainsäädäntö sekä sen kansallinen toimeenpano vähentävät EU:n sisällä käytävän kaupan rajoituksia, 3) yhteinen tuomioistuin varmistaa, että EU:n lainsäädäntöä tulkitaan ja sovelletaan oikein, 4) yhteinen kilpailu- ja valtiontukipolitiikka luovat tasaista pelikenttää sekä 5) resursseja yhdistetään unionin yhteiseksi eduksi EU:n budjetissa. Tavoite, että Britannia osallistuu jatkossakin EU:n sisämarkkinoille edellyttää, että se hyväksyy yllä olevat periaatteet koko prosessin ajan EU-jäsenyydestä mahdollisen siirtymävaiheen kautta uuteen taloussuhteeseen.
- Jos neuvotteluiden lopputulemana on EU:n ja Britannian välinen vapaakauppasopimus, sen tulee olla unionin aiemmin neuvottelemia sopimuksia strategisempi, taloudellisesti tiiviimpi ja poliittisempi. Keskeinen uudistustarve koskee sääntely-yhteistyötä, jota pitää pyrkiä viemään uudelle tasolle.
- Elinkeinoelämää on kuultava neuvotteluprosessin kaikissa keskeisissä vaiheissa sekä kansallisella että EU-tasolla.
- Suomen on oltava kehittämässä unionia aktiivisella ja ratkaisuhakuisella yhteistyöllä. Suomen ja suomalaisten toimijoiden tulee entistä vahvemmin viedä markkinaliberaaleja näkemyksiä eteenpäin EU-instituutioissa muiden samanmielisten maiden kanssa. Samalla on löydettävä myös uusia kumppaneita perinteisen pohjoisen koalition ulkopuolelta.

Lisätiedot:

Johtava asiantuntija Janica Ylikarjula, puh. 040 560 1275

Asiantuntija Salla Turtiainen, puh. 0400 279 958

Asiantuntija Salla Ahonen, puh. +32 (0) 495 562 295